ΤΙ ΠΙΣΤΕΥΕΙ Ο ΛΑΟΣ

ΤΑ «ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΑΤΑ»

Ὡς ἕνα ἀπὸ τὰ ἀποτελεσματικώτερα ὅπλα κατὰ τῆς βασκανίας τῶν παιδιῶν θεωροῦνται ἀπὸ τὸ λαό μας τὰ «κωσταντινάτα», τὰ ὁποῖα, ὅπως ξέρετε, εἶνε Βυζαντινὰ νομίσματα, μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ τῆς ἁγίας Ἑλένης.

«Κωσταντινάτα» φοροῦσαν τὸν παληὸ καιρὸ ἡ ἑτοιμόγεννες γυναῖκες, γιατὶ πίστευαν ὅτι ἔτσι θὰ γεννήσουν χωρὶς πόνους καὶ δυσκολία. Ἐπίσης «κωσταντινάτο» βαστοῦσαν ἐπάνω τους καὶ οἱ ἄνδρες γιὰ νὰ προφυλάσσωνται ἀπὸ τὶς πληγές. Πίστευαν δηλαδὴ ὅτι «ὅποιος φοράει «κωσταντινάτο» δὲν φοβᾶται ἀπὸ βόλι».

Ἐκτὸς αὐτοῦ, τὰ «κωσταντινάτα» ἡ νοικοκυρὲς τὰ χρησιμοποιοῦσαν ἄλλοτε καὶ γιὰ τὸ «ἀνάπισμα» τοῦ προζυμιοῦ, καθὼς καὶ γιὰ τὸ πίξιμο τῆς γιαούρτης. Μὲ τὸ «κωσταντινάτο», λένε, καὶ τὸ ψωμὶ φουσκώνει καὶ γίνεται νόστιμο, καὶ τὸ γιαοῦρτι πήζει γρήγορα καὶ νοστιμίζει ἐξαιρετικά.

Γιὰ νὰ ἐξακριβώσουν ἂν ἕνα «κωσταντινάτο» εἶνε γνήσιο κι' ὄχι ψεύτικο, καταφεύγουν στὴν ἑξῆς δοκιμή: Δένουν τὸ «κωσταντινάτο» ἀπ' τὸ λαιμὸ μιᾶς κότταις μ' ἕνα σπάγγο κι' ὕστερα τὴν πυροβολοῦν. Ἂν ἡ κότα σκοτωθῆ, τοῦτο σημαίνει ὅτι τὸ «κωσταντινάτο» δὲν εἶνε εὐλογημένο.

Ἐπίσης τὸ «κωσταντινάτο» γιατρεύει τὸ... «λύσιμο τοῦ ἀφαλοῦ». Τὸ βάζουν δηλαδὴ πάνω στὸν ὀμφαλὸ τοῦ ἀρρώστου καὶ τὸ στρίβουν τρεῖς φορές. Ἔτσι ὁ ἀφαλὸς ἐπανέρχεται στὴ θέσι του. Τὸ ξαναδέσιμο αὐτὸ τοῦ ἀφαλοῦ τὸ ἀναλαμβάνουν ἡ γρηὲς ποὺ ξέρουν ἀπὸ ξόρκια.

Γιὰ τὰ «κωσταντινάτα» ὑπάρχει ἡ ἑξῆς ὡραία παράδοσις:

Ὅταν ὁ ἅγιος Κωνσταντῖνος ἀνεῦρε, μαζὺ μὲ τὴ μητέρα του Ἑλένη τὸν Τίμιο Σταυρὸ στὰ Ἱεροσόλυμα, τὸν ἔκοψαν σὲ δυὸ ἴσα μέρη. Καὶ τὸ μὲν ἕνα κομμάτι τὸ ἄφησαν ἐκεῖ, τὸ δὲ ἄλλο τὸ μετέφεραν στὴν Πόλι. Τὰ πριονίδια τοῦ Σταυροῦ τὰ μάζεψαν καὶ τὰ ἔριξαν, μαζὺ μὲ διάφορα ἄλλα πολύτιμα μέταλλα σ' ἕνα χωνευτῆρι. Ὅταν ἔλυωσαν, ἔχυσαν τὸ μίγμα σὲ καλούπια κι' ἔφτιασαν τὰ «κωσταντινάτα» τὰ ὁποῖα ἔχουν τὴ δύναμι νὰ γιατρεύουν κάθε ἀρρώστεια καὶ νὰ φυλᾶνε τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὸ βόλι, λόγῳ τοῦ ὅτι περιέχουν Τίμιο Ξύλο.

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

Ο ΜΠΟΥΑΛΩ ΚΙ' Ο ΧΑΣΟΜΕΡΗΣ

Ὁ Γάλλος ποιητὴς Μπουαλὼ δεχόταν συχνὰ-πυκνὰ ἐπὶ ἕνα διάστημα στὸ σπίτι του κάποιον ἀργόσχολο καὶ φλύαρο γνώριμό του, ὁ ὁποῖος μιὰ μέρα τοῦ παραπονέθηκε ὅτι δὲν τοῦ ἀνταποδίδει τὶς ἐπισκέψεις.

— Μὰ δὲν εἶνε τὸ ἴδιο, τοῦ ἀπάντησε ὁ ποιητής. Ἐσὺ μὲ ἐπισκέπτεσαι ἁπλῶς γιὰ νὰ ξοδεύῃς τὴν ὥρα σου, ἐνῶ ἂν σὲ ἐπισκεπτόμουν ἐγώ, θ' ἄχανα τὴν ὥρα μου!...

γιὰ τοῦτο, γιὰ ἐκεῖνο. Ἔπειτα ὁ Μπατίστο σηκώθηκε.

— Πάω νὰ δώσω χόρτα στὰ ἄλογα, εἶπε.

Καὶ βγῆκε ἔξω. Ὁ Μανοὲλ πλησίασε τότε τὸ κρεββάτι τῆς Μπιάγκας.

— Κατάλαβε ἡ σενορίτα; τὴ ρώτησε.

Ἡ Μπιάγκα εἶχε καταλάβει. Ὁ Μπατίστο εἶχε σκοτώσει τὸν «τοῦρκο». Ὅταν εἶχε πῆ: «...Ἀπὸ ποιὸν «τοῦρκο»;, ἡ φωνή του ἔτρεμε. Καὶ μόνον ἔπειτα ἡσύχασε, ὅταν ἄλλαξε ἡ κουβέντα.

— Σενορίτα, τῆς εἶπε τότε ὁ Μανοέλ, ὁ Μπατίστο εἶχε βάλει κάποιο χρέος στὸν «τοῦρκο»... Αὐτὸ εἶν' ὅλο... Μὰ τώρα, προσοχή. Ὄχι ἱστορίες μαζύ του!

— Μὰ τὸ πτῶμα; φώναξε ἡ Μπιάγκα, καὶ ἀνατρίχιασε ὁλόκληρη. Δὲν θὰ βροῦνε τὸ πτῶμα;

— Ποιὸ πτῶμα; Δὲν ἔχουν νὰ βροῦν τίποτε ἄλλο ἀπὸ κόκκαλα, ἂν μείνουν κι' αὐτά. Ἄφησα ἀνοιχτὴ τὴν πόρτα, κι' ἀπόψε τ' ἀγρίμια δὲν θὰ μείνουν πεινασμένα. Ὁ Μπατίστο θὰ πιστέψῃ πὼς αὐτὰ ἄνοιξαν τὴν πόρτα. Θὰ τὸ πιστέψουμε κι' ἐμεῖς τὸ ἴδιο. Καὶ θὰ ποῦμε πὼς τὰ ἀγρίμια ἔφαγαν τὸν «τοῦρκο» ζωντανό!...

Τὰ βήματα τοῦ Μπατίστο ξανακούστηκαν ἀπέξω.

— Σιωπή, τώρα, εἶπε ὁ Μανοέλ. Σιωπὴ πάντα...

. . . . . .

Ἔτσι ὁ Μπατίστο δὲν κατάλαβε ποτὲ ὅτι ἡ ὡραία Μπιάγκα ἀνατρίχιαζε ἀπὸ φρίκη, ὅταν αὐτός, μὲ τὸ «κουσίλλο» στὴ μέση, πήγαινε στὴν καλύβα καὶ περίμενε νὰ τοῦ φέρῃ ἡ ἀδελφή του νὰ φάγῃ. Λίγον καιρὸ ἀργότερα, ἡ καλύβα εἶχε γίνει ἕνα ὁλόκληρο ὑποστατικό. Καὶ τότε, ὅταν πλησίαζε ἡ ὥρα τοῦ φαγητοῦ, τοῦ μεσημεριανοῦ «ἀλμουέρζο» ἢ τοῦ βραδυνοῦ «σενάν», ἡ Μπιάγκα τραβοῦσε τὸ σκοινὶ τῆς καμπάνας, ποὺ ἦταν στὴ στέγη τοῦ «ράνσιο» καὶ ποὺ εἰδοποιοῦσε τοὺς ἀνθρώπους τοῦ ὑποστατικοῦ νὰ πᾶνε γιὰ φαγί. Κι' ἔτσι δὲν ἔμενε οὔτε μιὰ στιγμὴ μόνη μὲ τὸ φονηᾶ.

Ἡ ἄγρια «πάμπα», πέρα ἀπὸ τὸ Ρίο-Νέγκρο, κρύβει πολλὰ μυστικά...

ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

ΤΑ ΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΟΥΣΤΑΚΙΑ

Τὸ κῦρος τῆς γενειάδος στὰ παληὰ χρόνια. Τί ἐστοίχιζε μιὰ τρίχα ἀπὸ τὰ γένεια. Μουστάκια μὲ συνέχεια καὶ χωρὶς τέλος! Ὁ ντὲ Σιαλών... σαμαρωμένος! Τὰ γένεια καὶ τὰ μουστάκια ὑπὸ διωγμόν! Ἕνα ξύρισμα ποὺ προκαλεῖ ἕνα βασιλικὸ διαζύγιο. Ἡ παντοδυναμία τῶν κουρέων. Μπαρμπέρης ἀλλὰ καὶ... ἀρχιμινίστρος κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Οἱ παλαιοὶ κάτοικοι τῆς Βρεττανίας καὶ τῆς Γαλατίας ἔτρεφαν μεγάλη ἐκτίμησι πρὸς τὸν πώγωνα, γενικῶς δὲ ὑπελήπτοντο τοὺς πωγωνοφόρους, καθὼς καὶ ἐκείνους ποὺ διατηροῦσαν καλοστριμμένα μουστάκια. Πολλάκις, ὅταν ἐγίνοντο συμμαχίες μεταξὺ δύο ἀντιπάλων μερίδων, οἱ ἀρχηγοὶ των ἔπρεπε νὰ φέρουν σ' ἐπαφὴ... τὶς γενειάδες των πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς συμφωνίας. Ἐπίσης τὸ ξεριζωμα, ἔστω καὶ μιᾶς τρίχας ἀπ' τὸν πώγωνα ἐχαρακτηρίζετο ὡς ἔγκλημα ἐπ' αὐτοφώρῳ καὶ ὁ δράστης ἐτιμωρεῖτο αὐστηρότατα, ὕστερα ἀπὸ μιὰ ἁπλῆ καταγγελία τοῦ παθόντος.

Ἀργότερα ὅμως τὰ γένεια ἔχασαν τὴν πρώτη ὑπόληψί τους, τὴν ὁποία ἐκέρδισαν τὰ μουστάκια! Ἔτσι, ἐπὶ Καρόλου τοῦ Μεγάλου πολλῶν εὐγενῶν ἀρχόντων τὰ μουστάκια κατέβαιναν ὥς τὸ στῆθος!

Οἱ ἱστορικοὶ τοῦ 11ου αἰῶνος ἀναφέρουν ὅτι στὴν ἐποχή τους τὰ μαλλιά, τὰ μουστάκια καὶ τὰ γένεια ἀφίνονταν τόσο ἀπερποίητα, ὥστε οἱ ἄνδρες δὲν διέφεραν καὶ πολὺ ἀπὸ... τοὺς τράγους! Ὑπάρχει μάλιστα τὸ παράδειγμα κάποιου δουκὸς ντὲ Σιαλών, ὁ ὁποῖος θέλοντας νὰ ἐξευμενίσῃ τὸ Ριχάρδο, δοῦκα τῆς Νορμανδίας, παρουσιάστηκε μπροστά του ἀξούριστος κι' ἀκούρευτος ἐπὶ μῆνας. Ἐπὶ πλέον ἦταν καὶ... σαμαρωμένος!

Ἀργότερα τὰ γένεια ἐπανέκτησαν τὴν προτέρα τους αἴγλη καὶ ἔδωσαν διάφορα πομπώδη ἐπώνυμα σὲ Φράγκους ἡγεμόνες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Μεταξὺ αὐτῶν μᾶς εἶνε γνωστοὶ ἀπὸ τὴν ἱστορία ὁ Γοδοφρίδος ὁ Γενάδας, ὁ Βαλδουῖνος ὁ Ὠραιοπώγων, ὁ Βαρβαρόσας ἢ Πυροπώγων, ὁ Μελανοπώγων καὶ ἄλλοι.

Ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους τὰ γένεια καὶ τὰ μουστάκια ὑπέστησαν μεγάλον καταστρεγμό. Ὁ Πάπας Γρηγόριος ὁ 7ος ἐξεσφενδόνισε ἐναντίον των ἕνα τρομερὸ ἀφορισμό, ὁ δὲ Λουδοβίκος ὁ 7ος μόλις ἐπέστρεψε ἀπὸ κάποια ἐκστρατεία, παρεκινήθη ἀπὸ τὸν ἀρχιεπίσκοπο τῶν Παρισίων νὰ κόψῃ τὰ μαλλιά του καὶ τὰ γένεια του.

Τὸ ἁπλὸ ὅμως αὐτὸ ἐπεισόδιο, καθὼς θὰ ἰδοῦμε ἀμέσως, ἔγινε αἰτία βασιλικοῦ διαζυγίου. Καὶ ἰδοὺ κατὰ ποῖον τρόπον: Ἡ σύζυγος τοῦ Λουδοβίκου Ἐλεονώρα, γυναῖκα εὐτράπελη καὶ εὔθυμη ἐκ φύσεως, μόλις εἶδε τὸν ἄνδρα της ἔτσι μεταμορφωμένον, ἄρχισε νὰ ἀστειεύεται μαζύ του. Ἐκεῖνος ὅμως πειράχτηκε καὶ τῆς εἶπε ὅτι δὲν πρέπει νὰ περιπαίζῃ τόσο σπουδαῖα πράγματα, ὅπως τὸ κόψιμο τῶν μαλλιῶν καὶ τῆς γενειάδος του. Τότε θύμωσε μὲ τὴ σειρά της καὶ ἡ βασίλισσα, ἡ ὁποία τοῦ ἀπάντησε ὅτι εἶχε παντρευτῆ ἄνδρα καὶ ὄχι... γυναῖκα, καὶ στὸ τέλος τοῦ ἐπρότεινε νὰ χωριστοῦν.

Ὁ Λουδοβίκος δὲν ἔφερε καμμιὰ ἀντίρρησι καὶ μετὰ ἓξ ἑβδομάδες ἡ Ἐλεονώρα παντρευόταν τὸν Ἐρρίκο δοῦκα τῆς Νορμανδίας. Ὕστερα ἀπὸ λίγον καιρὸ ὁ νέος σύζυγός της ἀνέβηκε στὸ θρόνο τῆς Ἀγγλίας καὶ ἐκήρυξε πόλεμο κατὰ τῆς Γαλλίας, ὁ ὁποῖος μὲ μερικὲς διακοπές, διήρκεσε τρεῖς περίπου αἰῶνας!

Ἀργότερα, ἐπειδὴ οἱ εὐγενεῖς αἰσθάνονταν τὴν ἀνάγκη νὰ κόβουν τὰ γένεια τους ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρό, κατέφευγαν στοὺς κουρεῖς, οἱ ὁποῖοι ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἀποτελοῦσαν τὸ πιὸ ὑπολη.ηττόμενο ἐπάγγελμα. Τόση δὲ ἦταν ἡ δύναμις κάποιου Λαβρός, κουρέως τοῦ Φιλίππου τοῦ Τολμηροῦ, ὥστε σιγὰ-σιγὰ κατώρθωσε νὰ ἀναγορευθῆ πρωθυπουργός, χωρὶς ἐντωμεταξὺ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ὑψηλὴ τέχνη του. Ἐχθρεύοταν ὅμως τὴ βασίλισσα καὶ εἶχε τὴν ἀνησία νὰ τὴν κατηγορήσῃ ἐπὶ δηλητηριάσει ἑνὸς τῶν τέκνων της. Ἀποκαλυφθείσης τῆς συκοφαντίας, ὁ μπαρμπέρης - πρωθυπουργὸς κατεδικάσθη σὲ κρέμασμα!...

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Λουδοβίκου 13ου, οἱ εὐγενεῖς ἄρχισαν νὰ κόβουν τὶς γενειάδες των καὶ νὰ ἀφίνουν μονάχα ἕνα μικρὸ μοῦσι στὸ πηγοῦνι.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Φραγκίσκου Α' εἶχαν δημιουργηθῆ στὴ Γαλλία δυὸ κόμματα, τὸ ἕνα ὑπὲρ καὶ τὸ ἄλλο κατὰ τῆς γενειάδος. Ὅταν δὲ ἐξελέγη ἐπίσκοπος τοῦ Κλαρμὸν κάποιος Γουλιέλμος Δουπράτι καὶ προσῆλθε στὴν ἕδρα του, ἀπέξω ἀπ' τὸ ναὸ τὸν περίμενε πλῆθος «κουρεμένων» μὲ ἀπειλητικὰς διαθέσεις. Μόλις ὁ νεοχειροτονητὸς ἐπίσκοπος ἐνεφανίσθη, τοῦ παρουσίασαν ἕνα μεγάλο ψαλίδι μέσα σ' ἕνα ἰσημένιο πιάτο λέγοντάς του ὅτι δὲν θὰ τοῦ ἐπιτρέψουν τὴν εἴσοδο στὴν ἐκκλησία ἂν δὲν ἔκοβε τὰ γένεια του. Ὁ Δουπράτι, θέλοντας καὶ μή, ἐθυσίασε τὸν πώγωνά του πρὸ τῶν παρισταμένων, οἱ ὁποῖοι τὸν περιέφεραν ἀκολούθως θριαμβευτικὰ σ' ὅλη τὴν πόλι!...